Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad

Training programme attendance report under DBT project

Project title: Sustainable Rural Development through Beekeeping

Title of the training: Awareness of beekeeping activity

Place- University Campus / Shillod. **Date** 3/4/16

No.

Sr	Name of trainee	Age	Mobile	Signature
1	दामोधर रावजी साखळे	65	9049893971	[illegible]
2	[illegible]	50	[illegible]	[illegible]
3	Dilip Narayanrao Sakhale	47	9545129400	[illegible]
4	[illegible]	37	9923691653	[illegible]
5	संतोष साडु साखळे	40	[illegible]	[illegible]
6	रामदास विठोबा पवार	45	9767168057	[illegible]
7	गजानन नामदेव दौड	41	9890569431	[illegible]
8	[illegible]	31	8657770857	[illegible]
9	देविदास विठोबा सपकाळ	38	9922027810	[illegible]
10	श्री गंगाधर किसन साखळे	50	9970720570	[illegible]
11	राजू आनंदा साखळे	30	8888100281	[illegible]
12	अशोक काशिराम साळके	52	9422294150	[illegible]
13	कोरडे नारायण एन.	30	9404000952	[illegible]
14	जनार्धन जंजाळ	38	9421406724	[illegible]
15	रावजी विश्राम साखळे	60	9673234144	रावजी
16	राधु साखळे	38	9423641033	[illegible]
17	भारत साखळे	34	9423155148	[illegible]
18				
19				
20				

Signature of Project Assistant **Signature of PI**

४

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad

Training programme attendance report under DBT project

Project title: Sustainable Rural Development through Beekeeping

Title of the training: Awareness of beekeeping activity

Place- ~~**University Campus**~~ Georai - Paygar **Date** 3/4/16

No.

Sr	Name of trainee	Age	Mobile	Signature
1	Gosavi Gajendra T.	35	8275320174	गोसावी
2	Sable Parraji T.	30	9421474394	[signature]
3	Sable pandharinath R.	32	8275320221	[signature]
4	Sable Kakarao E	30	9404047406	[signature]
5	Sable Shivaji	30	7719895349	[signature]
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

Signature of Project Assistant **Signature of PI**

Sakal Today 6 May-2017.

मधमाशांमुळे एका झाडाला लागली दोनशे फळे

सिल्लोड तालुक्यातील लिहाखेडी येथे डाळिंब बागेत प्रयोग, शास्त्रज्ञांनी केली पाहणी

सिल्लोड, ता. ५ (बातमीदार) : परागीभवनाचे काम करणाऱ्या मधमाशांमुळे लिहाखेडी (ता. सिल्लोड). येथील प्रगतिशील शेतकरी अशोकराव साखळे यांच्या शेतातील डाळिंब बागेतील एका झाडाला तब्बल दोनशेवर फळे लगडली असून, जेथे मधपेटी नाहीत तेथील झाडाला केवळ पन्नासच फळे लागल्याचे शास्त्रज्ञांच्या भेटीतून शुक्रवारी (ता. पाच) आढळून आले आहे.

लिहाखेडी येथील श्री. साखळे यांच्या चार एकरांतील डाळिंबाच्या बागेत दीड हजार झाडे आहेत. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाच्या प्राणिशास्त्र विभागाचे डॉ. भालचंद्र वायकर, प्रा. भगवानराव साखळे, हरिद्वार येथील गुरुकुल कांगरी विश्वविद्यालयाच्या प्राणिशास्त्र, पर्यावरण व विज्ञान विभागाचे प्रा. प्रकाश जोशी यांनी शुक्रवारी डाळिंबाच्या शेतीस भेट देऊन शेतकऱ्यांशी चर्चा केली. ज्या ठिकाणी मधमाशीची पेटी ठेवली, तेथील डाळिंबाच्या झाडांना मोठ्या प्रमाणात बहार लगडला आहे. विशेष म्हणजे जेथे मधपेट्या नाहीत, त्या भागात बहराचे प्रमाण खूप कमी आहे.

डॉ. वायकर म्हणाले, की भारत सरकारच्या जैव-तंत्रज्ञान विभाग; तसेच विज्ञान व तंत्रज्ञान मंत्रालयातर्फे परागीभवन करणाऱ्या कीटकांवर अभ्यास दौरा सुरू आहे. ज्या ठिकाणी मधपेटी ठेवलेली होती, त्या परिसरातील झाडांची फळधारणा मोजली असता अर्ध्या बागेतील डाळिंबाच्या झाडांना २०० फळे, तर मधपेटी न ठेवलेल्या झाडांना केवळ ५० फळे लागल्याचे दिसून आले. शेतकऱ्यांनी मधमाशीपालनाचा अभ्यास करावा. या माध्यमातून अनाठायी खर्चास फाटा देत भरघोस व दर्जेदार उत्पन्न घेण्यासाठी मधमाशीपालन करणे काळाची गरज बनली आहे. मधमाशांमुळे उत्पन्नात वाढ तर होतेच; तसेच फळांचा दर्जा व प्रतवारी सारख्या प्रमाणात मिळते.

संशोधन प्रकल्प राबविणार

मधमाशीपालनातून मिळणाऱ्या शेतीच्या दर्जेदार उत्पन्नामुळे उत्तराखंडमध्ये नैसर्गिक वनसंपदा मोठ्या प्रमाणात आहे. आगामी काळात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ व गुरुकुल कांगरी विश्वविद्यालयाच्या साह्याने मधुमक्षिका पालनासाठी सहकार्य वाढवून उत्पन्नवाढीसाठी संशोधन प्रकल्प होती घेण्यात येणार आहे.

लिहाखेडी (ता. सिल्लोड) : मधमाशांविषयी माहिती देताना डॉ. भालचंद्र वायकर. सोबत प्रगतिशील शेतकरी अशोकराव साखळे, प्रा. भगवान साखळे, प्रा. प्रकाश जोशी. (छायाचित्रे : सचिन चोबे)

मधपेटी असलेल्या बागेतील झाडांना लगडलेली फळे.

मधपेटी न ठेवलेल्या बागेतील झाडांची स्थिती.

मधमाशांमार्फत परागीभवन झाल्यामुळे आंबा उत्पादनात झालेली वाढ

अ. क्र.	शेतकऱ्याचे नाव	माबाईल नं.	क्षेत्र	उत्पादनातील फरक			वाढ (%)
				मधपेटी नसताना उत्पादन	मधपेटी ठेवल्या नंतर उत्पादन	उत्पादनात वाढ	
१	अतुल सोपानराव वाघवसे	९६३७३१००५५	८ झाडे	११.०० क्विंटल	१५.०० क्विंटल	४.०० क्विंटल	३६.३६ %
२	लक्ष्मण सखाहारी उबाळे	९८२२४२८०८०	४ एकर	१२.५० टन	१७.५० टन	०५.०० टन	४०.०० %
३	बाबुराव कचरु गव्हाने	९७६४८४०१८०	४ एकर	१२.५० टन	१७.५० टन	०५.०० टन	४०.०० %
			०८.००	**२६.१०**	**३६.५०**	**१०.४०**	**३९.८४ %**

मधमाशांमार्फत परागीभवन झाल्यामुळे ओवा उत्पादनात झालेली वाढ

अ. क्र.	शेतकऱ्याचे नाव	मोबाईल नं.	क्षेत्र	उत्पादनातील फरक			वाढ (%)
				मधपेटी नसताना उत्पादन (क्विंटल)	मधपेटी ठेवल्या नंतर उत्पादन (क्विंटल)	उत्पादनात वाढ	
१	संगिता कनक	९०९६४३२२१५	१ एकर	०४.००	०६.००	०२.००	५०.०० %

DR. B. B. WAYKAR
(M.Sc. M.Phil, Ph.D. F.S.L.Sc.)
Professor
Department of Zoology
Dr. Babasaheb Ambedkar
University, Aurangabad

Results / evidence of Bee keeping

मधमाशांमार्फत परागीभवन झाल्यामुळे डाळींब उत्पादनात झालेली वाढ

अ. क्र.	शेतकऱ्याचे नाव	मोबाईल नं.	क्षेत्र (एकर)	उत्पादनातील फरक			वाढ (%)
				मधपेटी नसताना उत्पादन (टन)	मधपेटी ठेवल्या नंतर उत्पादन (टन)	उत्पादनात वाढ (टन)	
१	अरविंद वाल्मीक नरोडे	८८०६८५२५३४	४ एकर	२८.००	४३ .००	१५.००	५३.५७ %
२	सुखदेव रामकिसन हरणे	९८५०६७६३१०	१ एकर	०७.००	१२.००	०५.००	७१.४३ %
३	प्रशांत नानासाहेब पवार	९०९६६२१३१२	३ एकर	२५.००	५०.००	२५.००	१००.०० %
४	विजय शिवाजी शेळके	७७७३९०३७२५	३.२० एकर	३५.००	५०.००	१५.००	४२.८५ %
५	नानासाहेब एकनाथ पवार	९०९६६२१३१२	३ एकर	२५.००	५०.००	२५.००	१००.०० %
६	रत्नाकर गणपत वाकळे	९५६१५५४६१४	३ एकर	१२.००	४०.००	२८.००	२३३.३३ %
७	सुनिल पुनमचंद वर्मा	९४२२७०७१७१	६ एकर	१४.००	२०.००	०६.००	४२.८५ %
८	साईनाथ रामकिसन पवार	७७५६८०९१०८	४ एकर	१५.००	२०.००	०५.००	३३.३३ %
९	अशोक जनार्दन कुबेर	७०८३३५४६६७	२५ गुंठे	०१.७०	०२.५०	०.८०	४७.०५ %
१०	अशोकराव साखळे		२ एकर	०६.००	१२.००	०६.००	१००.०० %
११	बळीराम किसन कुकलारे	८६००९६९१४०	२ एकर	२३.००	३२.००	०९.००	३९.१३ %
१२	सुभाष सुर्यभान वाकळे	९८६०२७५८७२	१ एकर	०७.५०	१७.००	०९.५०	१२६.६६ %
१३	अशोक आबाराव आहेर	९००४५२२१०४	२ एकर	१६.००	२२.००	०६.००	३७.५०%
१४	बाबासाहेब दौलतराव मते	९४२१९७९६०७	२ एकर	२०.००	३०.००	१०.००	५०.०० %
१५	राजेंद्र बाबुराव वाकळे	९४२२८१०६५१	२.२० एकर	१०.००	१४.००	०४.००	४०.०० %
१६	सुर्यभान बाबासाहेब मते	९८५०९८६१११	८ एकर	८०.००	११०.००	३०.००	३७.५० %
१७	वैजनाथ शिवराम कुबेर	९४२०२८५४२२	१.२० एकर	१८.००	२५.००	०७.००	३८.८८%
१८	किशोर पाटील	९८९०८०६५५३	१ एकर	११.००	१६.००	०५.००	४५.४५%
१९	विक्रम बाबुराव कदम	९६६५६६००४८	१ एकर	०२.००	०३.००	०१.००	५०.०० %
२०	विजय सुदामराव मते	७५८८५३६५०२	४ एकर	४०.००	५५.००	१५.००	३७.५० %
२१	चेतन नानासाहेब पवार	७९७२५६४३५९	३ एकर	२५.००	५०.००	२५.००	१००.०० %
२२	भानुदास रामकिसन पवार	८३२९५११३४४	४ एकर	१५.००	२०.००	०५.००	३३.३३ %
२३	रावसाहेब सुखदेव दहातोंडे	८८३०३३५६७३	१ एक्र	१५.००	१८.००	०३.००	२०.०० %
२४	निकीता प्रशांत पवार	९०९६६२१३१२	१.२० एकर	११.००	१४.००	०३.००	२७.२७ %
२५	केशव किसन धोत्रे		१ एकर	*०७.००	१०.००	०३.००	४२.८५ %
२६	महादु शंकर काकडे	८६००९६९१४०	१ एकर	*०५.००	०७.००	०२.००	४०.०० %
२७	कचरु हीरालाल बडुगे	८६००९६९१४०	१ एकर	*०५.५०	०८.००	०२.५०	४५.४५ %
			५९.२५	४७९.७०	७५०.५०	२७०.८०	५६.४५ %

DR. B. B. WAYKAR
(M.Sc. M.Phil, Ph.D. F.S.L.Sc.)
Professor
Department of Zoology
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada
University, Aurangabad - 431004.

Results / evidence of Bee keeping